

Când dorm, dorm pentru mine; dar când lucrez, știu eu pentru cine? . .

Dacă nu vrei să cumperi lucruri nefolositoare, păzește-te de a ieși prin țirg.

Poeții seamănă cu urșii, care 'și mănâncă singuri unghiile.

ROMEO SI JULIETA

DUPĂ SHAKESPEARE

Tragedie în patru acte și în versuri

DE

Al. A. MACEDONSKI.

(Urmare)

SCENA II

FARMACISTUL, ACELAȘIŪ

FARMACISTUL (dinăuntru)

Cine este?

ROMEO

Un disperat!

FARMACISTUL

Să 'și cate de drum ne'ntârziat . . .
Băiete de pomană la nimenea n'am dat!

ROMEO

Ascultă-mă: E vorba de-a gândului furtună
Căci galbenii cu zimțuri în pungă îmi răsună!
(zdrângănesce banii în pozunare)

FARMACISTUL (deschizând ușa)

Și ce voiești atunci?

ROMEO

Tăcere! . . Vino 'neția!

FARMACISTUL (după ce a ieșit afară)

In fine? . .

ROMEO

Na o pungă pe care o veți lăsa!

(azvîrlîndu-i-o)

Intr'ênsa, sunt îmi pare, vre-o patru-zeci de galbeni!

FARMACISTUL (numărîndu'i)

Sunt patru-zeci întocmai ca soarele de galbeni!..

(inclinându-se)

Cu ce, Măria-Voastră ați vrea să vă servesc?

ROMEO

Să 'mî cauți o otravă terribilă, voiesc.

FARMACISTUL

Otravă?..

ROMEO

Și prin vine, ca zborul eugetării

Să zboare, — saii ca gîndul cumplit al disperării!..

FARMACISTUL

Posed în prăvălie asemenea licșori

Dar legile cu moartea lovesc pe vînzătorii!

ROMEO

Și ce?.. Te temi de moarte cînd moartea e ușoară

Alătura cu foamea ce zilnic te doboară?..

Și ce?.. Pe cînd obrazul îți este descărnat

Mai gezi la îndoială și ai de eugetat?..

Vorbiși de legi, — dar spune-mi, — ce legi, în astă lume,

De tine-avură grijă, — de tine, fără nume,

De tine muritorul de foame?.. Nu 'mî vorbi

De legi!.. Și iată aur!..

(îi aruncă banii)

Mai na!.. — Le vei orbi

Cu el, fii sigur; — ține!

(îi aruncă din nou)

FARMACISTUL

Ce? Âncă?.. Aur! Aur!

Dar n'am vîzut în viață un astfel de tesaur!

ROMEO

Deci?..

FARMACISTUL

Bine. — Viu îndată!.. Așteaptă un minut!..

(Reintră în prăvălie săltînd monedele în palme)

E aur! Aur!

(ieșind după un moment și arătîndu'i o sticlă)

Iată acum ce mi-ai cerut!..

Otrava este-aicea!.. Ți-o dau!.. ênsê 'n credință

Mizeria țî-o vinde, iar nu a mea voință!

ROMEO

Și tocmai de aceia, la gânduri nu mai sta . . .
Mizeria îți cumpăr, iar nu voința ta !

FARMACISTUL (dându'i sticla)

Primește-o, și dintr'ênsa, sorbind o părticică,
Chiar două-zeci de viețe să ai, — ți le ridică !

ROMEO

Prea bine. — Iată aur ! Mai na ! — Fiî mulțumit,
Căci el, é ca veninul mai crud și mai cumplit,
Și el, produce 'n lume cu mult mai multe crime
De cât produce sucul veninului, victime !
Acela care 'ți vinde venin, sunt eă ; — Astfêl,
Schieletul têu, cu carne înbracăți'l prin el !

(Farmacistul îl privește înmărmurit și reîntră în prăvălie)

ROMEO (înălțând sticla)

Iar tu, aidem cu mine licăare azurie,
Pe groapa Julietei să 'ncepi a ta domnie !

FINELE TABLOULUI.

TABLOUL AL DOUILEA

MORMENTUL CAPOLETELOR

SCENA III

PARIDE și SAMSON, cu torțe și coroane de florî ; la urmă
ROMEO și BALTAZAR, cu un fanar și purtând un ărug de fier
și o sapă.

PARIDE

Dă-mî torța ta și dute ; — sau nu : Reiați-o. — Voiă
Să nu mă vadă niminî — Să bagî de seamă-apoiă.
La cele poruncite, vestindu-mî orî și care,
Răsunete de pasurî, c'o mică șuierare.
Dă'mî florile și pleacă.

(Samson îi dă florile. Paride le ia și înaintează)

SAMSON (a parte)

Dar, zêu, mărturiscsc,
De pândă 'n cimitirurî să staă, că mă 'ngrozesc !
Ce-o fi, să fie ênsă ! . . Aidem !

(să depărtează)

PARIDE (cătremorment)

Gentilă floare,
De vânturî doborită în plina ta splendoare,
O ! Iată, — florî pe floare eu viă ca să presar ! . .

Iubită Julieto, primește acest dar! . . —
 În viață, pentru tine, a fost a mea iubire,
 Și moartă, pentru tine e 'ntreaga-mă suvenir!

(se aude o ȝuerătură depărtată)

Dar ce? . . Samson de veste îmi dă, că un profan
 Cutează să pătrundă aici ca suveran . . .
 Și cine printre oase își pune-a sa domnie,
 Să 'mă turbure durerea de caută să vie? . . —
 Ascunde-mă, O! Noapte!

(să depărtează)

BALTAZAR

Imi vine ca să fug

De groază!

ROMEO

Ti-este frică? . . Dă-mi sapa ș'acel drug
 Și dute. — Dar scrisoarea s'o dai în zorii de ziuă
 În mâna tatii. — Ado fanaru 'ncea! — Adiuă!
 Și vezi să bagî de seamă să nu cumva să stai
 Ascuns prin întuneric. c'atuncea, va fi, vai
 De tine. — Te voi rupe în miî de bucățele
 Și gropilor flămânde voiî da atunci din ele!
 M'auzi? . .

BALTAZAR

Aud stăpâne, și, geaba mă muștrați
 Supus fiind la toate poruncile ce 'mî dați!

ROMEO

Acela care-ascultă stăpânu, 'și 'l iubește . . .
 Am zis. — Acuma, pleacă! Fii fericit! Trăiește!

(Baltazar să depărtează)

Iar tu, abis al morții, tu pântec ne 'ndurat,
 De nobile ființe, flămând, și săturat,
 Privește, cum pe tine, la rându-mi fără milă,
 O nouă creatură te fac să 'nghiți în silă!

(Ușile monumentului Julietei pe care le-a forțat în acest interval prin mijlocul drugului de fier, să deschid de pârrete).

PARIDE (a parte)

Ce ved? . . Este Ròmeo, — acel omoritor . . .
 El vine să insulte mormântul ce ador! . .
 Mișelul!

(tnaintând)

Dar oprește, proscris fără de lege
 Ce vii să turburi morții c'o mână sacrilege! . .
 La moarte te voi duce.

ROMEO

Să mor ? e scopul meu ! . .
Fugi, — lasă-mă aicea, și nu 'ncerca zadarnic
Să 'mă turburi disperarea . . . — Eu plâng . . .

PARIDE

Și mai amarnic
Veți plânge într'o clipă în temniță 'ncuiat
Iar mâine dimineață, veți rîde spânzurat !

ROMEO

Orî-cine-ai fi, ascultă, te 'las în libertate,
Dar cruță-'mi conștiința de alte noi păcate !

PARIDE

Mișelule ! Crezi astfel să scapi ?

ROMEO

Sunt răbdător
Prietine, vezi bine, fiind-că voiți să mor,
Iar nu să scap : — Ia seama ! . — Mânia-mă să deșteaptă...
Fugi pleacă, . . tu ai poate o mămă ce te-așteaptă !

PARIDE

Și zău ? . . Mă ieși la goană, dar eu te arestez.
Urmează-mă îndată !

ROMEO

Ce zici ? . . Să te urmez ? . .

PARIDE

Sau vii cu mine-acuma sau eu . . .
(pune mâna pe pumnal)

ROMEO

A mea răbdare,
Te rog n'o mai pune la crudă încercare . . .

PARIDE

Tu tremuri asatine !

ROMEO

Aceasta e prea mult !
Și mintea mea se duce și nu mai pot s'ascult !
Închideți ochii voștri, O ! stele lucitoare . . .
Priveliștea de-aicea va fi îngrozitoare !
(ei se bat. Paride cade)

PARIDE

Eu mor, o simt Ròmeo, dar milă dacă ai
În groapa Julietei depune-mă înca !

ROMEO

În groapa Julietei ? . . Și cum te chîmă oare ? . .
(apropiînd fanarul de ochii lui)

O! Cerule! . . . Paride . . . — Ce noapte de oroare! .
 E mort și el . . . — Acuma la rëndul meu . . . Aïdèm!
 Së se 'nplinească 'n fine al cerului blestem!

(Ia stiola, o bea și după aceea së întoarce către Julieta ce së întrevede în monument pe catafalco)
 Dar cât e de frumoasă și moartă! . . . — Impreună
 Vom fi peste o clipă scufiți de-orî-cè furtună! . . .
 Grăbește ênsë . . . Vino, funebru lopătar . . .
 De ce më lași atâta pe-al traiului hotar? . . .
 În fine! . . . Da! . . . Prin sânge te simt . . . Dar îndoiește
 A ta repeziciune! . . . — Fii trăznet și lovește! . . .
 Un secol mi së pare că è de când ezist . . .

(șovăind)

A! Iată . . . — Ai fost sincer, sërmane farmacist!

JULIETA (deșteptându-se)

Vai! Vai!

ROMEO

Cine suspină? . . . — Nimica. — E tăcere
 Adâncă înprejuru-mi și scade-a mea putere; . . .
 Părinți, Tibald, Paride, priviți, priviți la noi!

JULIETA (dându-se jos din cosciug)

Ròmeo! Laurențiu! . . . Dar unde sunteți voi!

ROMEO (zărind'o)

Së fie nălucire? . . . E Julieta? . . .

JULIETA

Cine

Më strigă? . . .

ROMEO

Eu! Ròmeo al têu!

JULIETA

Ești tu în fine? . . .

Ești tu, Ròmeo? . . . Vino . . . Susține-më . . . Mi-e rău. . .
 Dar unde ești tu oare? . . .

ROMEO (alergând și luând'o în brațe)
 Aici, — la sinul têu!

JULIETA

Ròmeo!

ROMEO

Julieto!

JULIETA

Consoartă credincioasă,

Reînviez, Ròmeo, din moartea uricioasă; . . .

Consoarta lui Paride, nu nu sunt! . Eu m'am păstrat
Curată pentru tine!

ROMEO

Și eă!

JULIETA

Neîncetat

Vorbește-mă; — a ta voce vibrând cu armonie
Dejghiață al meu suflet prin sfânta'ă poezie! . .
Pe sînul tău ce bate susține-mă. — Voiesc
Să simt că nu sunt moartă, să aflu că trăiesc! . .
Și ce? . . Ròmeo, iată că nu mă sprijinește, . .
Ròmeo mă respinge când forța imă lipsește? . .

ROMEO (șovăind)

Vai mie Julieto! . . Eu mor . . . — Fatal venin!

JULIETA

Ce-ai zis! . . Venin? . . Tu tremurî, și 'n ochiul tău divin
E scrisă moartea! . .

ROMEO

Moartea, ai zis'o. — Este-amarnic
Cuvântul, — dar cu dînsa să lupți este zadarnic! . .
Adio! . . — Pentr'o clipă la scumpa ta vedere
Am stăpănit în pîeptu-mă cumplita lui putere; . .
Acuma, este ênsă târziă, — căci în mormênt
Știindu-te, . . — Ții minte al nostru jurămênt! . .

JULIETA

Orribil! . . — Nu se poate!

ROMEO

La revedere sus!

Mor

JULIETA

Ênsă Laurentîu nimica nu ți-a spus? . .

ROMEO

Nimica.

JULIETA

Oh! Ce soartă!

ROMEO

Părinții noștri 'n fine
Iși iaă rêsplata urei!

JULIETA

Vai, inima din mine

Să rupe!

ROMEO

Julieto . . . Când . . . orele . . . vor bate . . .
 In fie-care noapte . . . a nopții jumătate . . .
 De mine-aduți aminte . . .

(moare)

JULIETA

Romeo, dar nu vreau
 Să mori! . . — El nu răspunde. . . — De ce nu pot să beau
 Veniul de pe buze'i? . . — E mort! E mort! . .

(ridicând sticla ce a conținut otrava)

Și iată

Că n'a rămas nimica în sticla b'estemată!
 Nimica!

(trăgând pumnalul lui Romeo)

Iată ênsê prin ce sê nu mai gemi! . .

(sê aude sunând miezul nopții)

A! Sună miezul nopții . . Romeo, tu mă chiemi! . .
 Privește dar, diu moarte, iubita mea nălucă
 Cum știe Julieta aminte sê 'și aducă!

(sê lovește și cade lângê corpul lui Romeo)

SCENA ULTIMĂ

LAURENȚIU, CAPOLETI și MONTECHIO : SCUTIERI cu torțe
 GUARZI și SOLDAȚI.

LAURENȚIU

Pe-aicea, și mai iute, sê nu sosim târziu!

CAPOLETI

O! Sumpă Julieto te iert!

MONTECHIO

Iubite fiu

Te iert și eu! Romeo!

LAURENȚIU (intrând în monument îl afiă gol; cercetând
 în prejur dă peste cadavre)

Târziu!

CAPOLETI (zărind pe Julieta)

Injunghiată

E ênsă, a mea fiică în sângele'i scâldată! . .

MONTECHIO (zărind pe Romeo)

Ce vêd? . . E mort! . . Romeo! . . Copilul meû iubit! .

CAPOLETI

O! Soartă ne 'npăcată, la ce am mai trăit? . .

LAURENȚIU

Montechio, — privește, — și Capolet, — privește :
 E cerul, care ura astfel o pedepsește !
 In schimbul urei voastre, răsplata v'o primiți,
 E rodul vrăjmășiei pe care îl priviți!

(Tablou)

FINELE TRAGEDIEI

Al. A. Macedonski.

1881, Mai 6.

CAINELE NIZAMULUI

I

In munți sunt stânci pleșuve ce staă de sentinele
 Păzind vėzduhul liber de vėnturile rele ;
 In munți sunt mari prăpăstii, sunt văile adânci,
 Morminte ce's săpate de timp acestor stânci ;
 In munți e poezia cea leneșe tăcută,
 Cu umbra'i gânditoare, cu dulcele'i mister ;
 In munți e libertatea de șes necunoscută
 Căci muntele e singur apropiat de cer.

La Șipka, pe un dinte din cremene turnat,
 Feisulah Nizamul s'a pus la pânditoare ;
 In Anadol ucis'aă destule căprioare
 Ca să se 'ncerce astă-ză la omenesc vėnat.
 El stă trântit pe burtă, iar ochiul lui, făclie,
 E ațintit pe-o vale de brază și de zăpadă
 Tot așteptând de-acolo vre o Rusească pradă
 Ca glonțul să i'l puie în ptept, în carne vie.
 Alături stă un câine roșcat ca o lupoaică
 Cu ochiul viu și ager ca ochiul de șerpoaică ;
 El stă ca și Nizamul pe vârful neguros,
 Mușcând ades din piatră c'un răcnet fioros,
 Privindu'si când stăpînul, când stânca, când vėzduhul,
 Stând gata să dea moarte saă el să 'și dea duhul,
 Să 'și dea duhul vesel, el, câine de Nizam,
 De cât să se înhame la al robiei ham.

II

De-o dată să ivește prin negura de munte
 Un Rus, un om cu șeapcă, un ofițer de frunte.